

KUNSTPROGRAM FOR JOHN WINTHERS PLADS

Dette Kunstprogram er udarbejdet af Creator Projects for Frederiksberg Kommune, som et styreredskab for realisering af kunst til John Winthers Plads.

Det overordnede ansvar og beslutningskompetence for realisering af offentlige kunstudsmykninger, påhviler Frederiksberg Kommune. Til opgaven har kommunen nedsat et beslutningsdygtigt kunstudvalg. Kunstudvalget skal sikre en demokratisk proces til rammesætning af kunsten, og for den endelige udvælgelse af kunstnere til opgaven. Kunstprogrammet vil således afspejle de beslutninger, som er taget i kunstudvalget.

Den 3. marts, 2025

Indholdsfortegnelse

Indledning	s. 4
Hvad er et kunstprogram?	s. 5
Kulturhistorie på John Winthers Plads	s. 7
Kunst til alle	s. 8
Vision for kunsten	s. 9
Skala, gennemslagskraft og egenart	s. 10
Input fra Projektgruppen.	s. 13
Kriterier for udvælgelse af kunst	s. 14
Kunstens temaer til John Winthers Plads	s. 15
Eksempler på eksisterende kunstprojekter	s. 16-17
Tidsplan og proces	s. 18
Organisation og metodisk tilgang til projektet	s. 19
Finansiering, formidling og vedligeholdelseplan	s. 20
Bilag	
Oversigtskort og pladsen under jorden	s. 21

Indledning

Frederiksbergs nyeste byrum, John Winthers Plads, tilbyder byens borgere et rekreativt og levende byrum, hvor den gamle bagside af rådhuset forvandles til en spændende forside. I gentænkningen af pladsen har bilerne fået plads under jorden, og over jorden er der skabt nytænkende og stemningsfyldte opholds- og aktivitetszoner med god plads til udfoldelse.

For at styrke pladsens identitet, sikre byliv og øget livskvalitet for Frederiksbergs borgere, skal kunsten indtænkes i den nye plads. Kunsten kan dermed spille en helt central rolle i og hvordan besøgende kommer til at opleve og engagere sig i pladsen. For at sikre høj kunstnerisk kvalitet, har Frederiksberg Kommune udvalgt kunstbureauet Creator Projects til at udvikle rammerne for kunsten på pladsen. Kunsten skal bidrage til en stærk identitet, og dertil inspirerer til aktiviteter og oplevelser på tværs af generationer og kulturelle skel.

Ud fra visionen om kunst som en stedsmarkør, der skaber liv og karakter, skal kunstprogrammet rammesætte kriterierne, for valget af kunstnere. Og dertil beskrive hvordan kommunen realiserer visionen om kunst til John Winthers Plads.

Hvad er et kunstprogram?

Et kunstprogram er et styreredskab, som skal sikre, at de opstillede kriterier for kunsten fastholdes. Kunstprogrammet kan derfor ses som en strategisk og operationel plan, der gennem de forskellige processer, besvarer kommunens høje ambitionsniveau, frem mod realiseringen af kunsten til John Winthers Plads.

Kunstprogrammet skaber en ramme for de ønsker der er til kunsten. Herunder hvor kunsten bedst kan placeres og integreres på pladsen, samt hvad der skal til for at indfri ambitionen.

Kunstprogrammet kan derfor anvendes som en kvalitetssikring for Frederiksberg Kommune frem mod at skabe et dynamisk, identitetsskabende og sammenhængende byrum med kunst af høj kvalitet. Dette både i forhold til den første kunst til pladsen, og til eventuelle fremtidige projekter. Kunstprogrammet beskriver således det høje ambitionsniveau for kunsten til John Winthers Plads og fungerer som en rettesnor for fremtidige beslutninger.

Illustration bypladsen

Fra: Dispositionsforslag for Pladsen bag
Frederiksberg Rådhus (PAFR)
Udarbejdet af ETN Arkitekter

Kulturhistorie på John Winthers Plads

Frederiksbergs kulturhistorie udgør en central rolle i både udtryk og udformning af John Winthers Plads. Med udgangspunkt i Solbjerg Landsby er overdækningen for nedkørselsanlægget til parkeringskælderen blevet navngivet Solbjerget. Dertil bringes gadekæret fra den gamle landsby ind i fremtiden, gennem Vandstykket lokaliseret ved museet Møstings. Vandstykket omdøbes nu til Andebakkesøen, da det bliver en aktiv klimasø. Et særkende for Frederiksberg er dets grønne arealer og det anslås, at der er over 18.000 træer i kommunen. Med Frederiksberg Have i baghaven henter pladsen inspiration fra de historiske Frederiksbergske små forhaver, der bearbejdes på forskellige måder ([ETN Arkitekter](#) & Frederiksberg Bystrategi 2024).

Solbjerg var en middelalderlandsby beliggende ved det nuværende centrum af Frederiksberg. Byen har navnet efter Solbjerget (Valby Bakke i dag). Landsbyen blev nedlagt i 1620, og dens jord blev lagt ind under det, som i dag, omfatter det meste af den nuværende Frederiksberg Kommune. Solbjergnavnet indgår i dag stadig i en række lokaliteter i det centrale Frederiksberg (Solbjerg Sogn, Solbjerg Plads).

FOTO: MALTHER IVARSSON

Kunst til alle

Eftersom pladsen er indrettet til at henvende sig til alle aldersgrupper, medfører det, at borgere fra hele kommunen kan blive brugere af pladsen og dens kunst. Frederiksberg Kommunes demografi har ændret sig en del indenfor det seneste årti og er i stadig udvikling. Andelen af seniorer og de yngre aldersgrupper stiger, mens småbørnsfamilier i højere grad flytter fra Frederiksberg. Med fornyelsen af pladsen vil områdets tilstødende naboer; 4. Maj Kollegiet og Møstings, også få en ny og mere integreret rolle i området. Dette kan bidrage til at skabe et mødested med større sammenhængskraft, der omfavner det kulturhistoriske Frederiksberg, den urbane impuls fra byen og den voksende andel af unge i befolkningen.

Kunsten kan understøtte Frederiksberg Kommunes Bystrategi, der lægger op til, at byens rum skal være for alle borgere, og understøtte social bæredygtighed med fokus på tryghed, inklusion og tilgængelighed. Kunsten bør bidrage til social interaktion og fælles samtaler, samtidig med at der skabes plads til fordybelse og ro midt i byen. Afsættet for kunsten bliver altså ikke det allerede etablerede kunstpublikum, men et bredt publikum, for hvem der skal skabes et vedkommende rum.

https://www.frederiksberg.dk/media/qmdl4ews/frederiksberg-bystrategi_2024_web.pdf

“Frederiksberg er noget særligt. En smuk, grøn og oplevelsesrig by med nært til alt, der både er en del af hovedstaden og helt sin egen.

En by med et tydeligt internationalt islæt, der er nysgerrig på og interagerer med omverdenen.

Frederiksbergs kvaliteter og særlige identitet skal fastholdes og styrkes, når byen udvikles og forbedres, så Frederiksberg til stadighed er et attraktivt sted at bo, virke og besøge.” (Frederiksberg Bystrategi 2024, side 6).

Jeppé Hein, Balance of Time, Frederiksberg. Foto: Barsk / Joakim Züger og Livia Banovic

Vision for kunsten

Med kunsten ønskes det at give Frederiksbergs nye plads en helt særlig identitet og stemning, der skaber en tilknytning for Frederiksbergs borgere, trækker besøgende til, og gennem kunsten tilføjer en menneskelighed til pladsen. Kunsten kan være med til at anerkende Frederiksberg Kommune som en kommune, der tænker på fremtiden og sikrer borgernes livskvalitet gennem æstetiske, konceptuelle og sanselige oplevelser. Kunsten skal skabe liv og identitet og være en vigtig brik i vores dannelse, derfor bør den også være til stede for så mange som muligt. Afhængigt af placeringen, og områdets allerede etablerede aktiviteter, kan kunsten derfor både lægge op til aktivitet, inddragelse, bevægelse, fordybelse og ro.

I dispositionsforslaget for John Winthers Plads er kunst et vigtigt element, som også i et bredere perspektiv kan berige både pladsen og byen. Kunst spiller dermed en vigtig rolle i forhold til at understøtte visionen og realiseringen af pladsen som et imødekommende, udadvendt og oplevelsesrigt byrum. Samtidig bør kunsten bidrage til at løfte pladsen til et unikt, inkluderende og trygt sted. Ligeledes bør værkerne som realiseres, være attraktioner, som man vil komme for at opleve på pladsen.

<https://www.frederiksberg.dk/politik/faa-indflydelse/bliv-hoert/2023/dispositionsforslaget-for-pladsen-bag-raadhuset>

Kunstnere kan lade sig inspirere af temaer der knytter sig til pladsen og til området som f.eks tidligere landsby, i den ældste del af Frederiksberg. Dette er dog op til de valgte kunstnere at beslutte, om de vil integrere eventuelle temaer.

Det er blevet besluttet at invitere anerkendte, yngre, danske kunstnere til at skabe et stedsspecifikt værk til udvalgte områder på pladsen.

De yngre kunstnere, som i kraft af deres alder ofte endnu ikke har opbygget en lang karriere, eller haft mulighed for at lave en større permanent udsmykning, vil kunne skabe professionelle og ambitiøse kunstværker inden for en ofte mindre økonomisk ramme. Samtidig sender valget af yngre kunstnere et signal om, at Frederiksberg Kommune understøtter vækstlaget og skaber mulighed for, at den yngre generation af kunstnere kan få erfaring med en udsmykningsopgave i det offentlige rum. De yngre kunstnere forholder sig ofte åbent til en given opgave og arbejder med udtryk og materialevalg, der tager udgangspunkt i samtiden, og som kan skabe relevans på tværs af generationer. Kunstnerne ville kunne give pladsen og Frederiksberg Kommune en interessant og vedkommende permanent udsmykning til glæde for de mange.

Skala, gennemslagskraft og egenart

John Winthers Plads udgøres af adskillige mindre definerede områder samtidig med, at bygulvet fremtræder åbent og rummeligt overfor skiftende aktiviteter.

For at sikre, at kunsten bliver en aktiv medspiller på pladsen, anbefales det, at kunsten tildeles tilstrækkelig plads og får en vis skala og dermed gennemslagskraft, så dens iboende potentiale kan få betydning for oplevelsen af pladsen. Kunsten kan med fordel skille sig ud fra omgivelserne ved netop at kunne noget andet end pladsens øvrige funktioner, og derved fastholde sit særkende.

Dette kan løses gennem værkets skala og farve, gennem dynamikken i placering mellem og indenfor de udvalgte lokationer eller andre løsninger, som sikre at kunsten skaber værdi på John Winthers Plads.

Denne side: KAWS: Holiday, 2019, Victoria Harbour., Hong Kong. ZUMA Press, Inc. / Alarmy Stock Photo
Højre side: Katharina Fritsch, Hahn / Cock, 2013, Fourth Plinth, Trafalgar Square, London

Områder for kunsten på pladsen

Med udgangspunkt i de bevilligede midler til kunstprojektet på John Winthers Plads inviteres to anerkendte, yngre, danske kunstnere til at udforme en skitse til hver sit område på pladsen, med sigte på at kunne skabe et stedsspecifikt værk.

Kommunens egenfinansiering sikrer kunst til ét af de to udpegede områder, og kunstudvalget fastsætter i hvilken rækkefølge kunsten realiseres, da kunst på pladsen anskues som et samlet kunstnerisk tiltag. Kunstprojektets endelige format afhænger derfor af størrelsen på mulige fondsmidler, som tildeles projektet (se side 20).

I udpegning af områder for kunst er der taget højde for behovet for fri passage og fremkommelighed på pladsen, installationer under jorden og områder til forskellig aktiviteter på pladsen. Dette er f.eks. det ugentlige loppemarked, som finder sted mellem april og oktober og som breder sig ud over størstedelen af John Winthers Plads.

For begge udpegede områder (A og B, se side 12) gælder det, at kunstnerne har mulighed for at komme med sit eget bud på hvor præcis på den valgte placering, kunsten egner sig bedst ud fra kunstnerens idé, udtryk, værkgreb og de faktiske forhold i det valgte område.

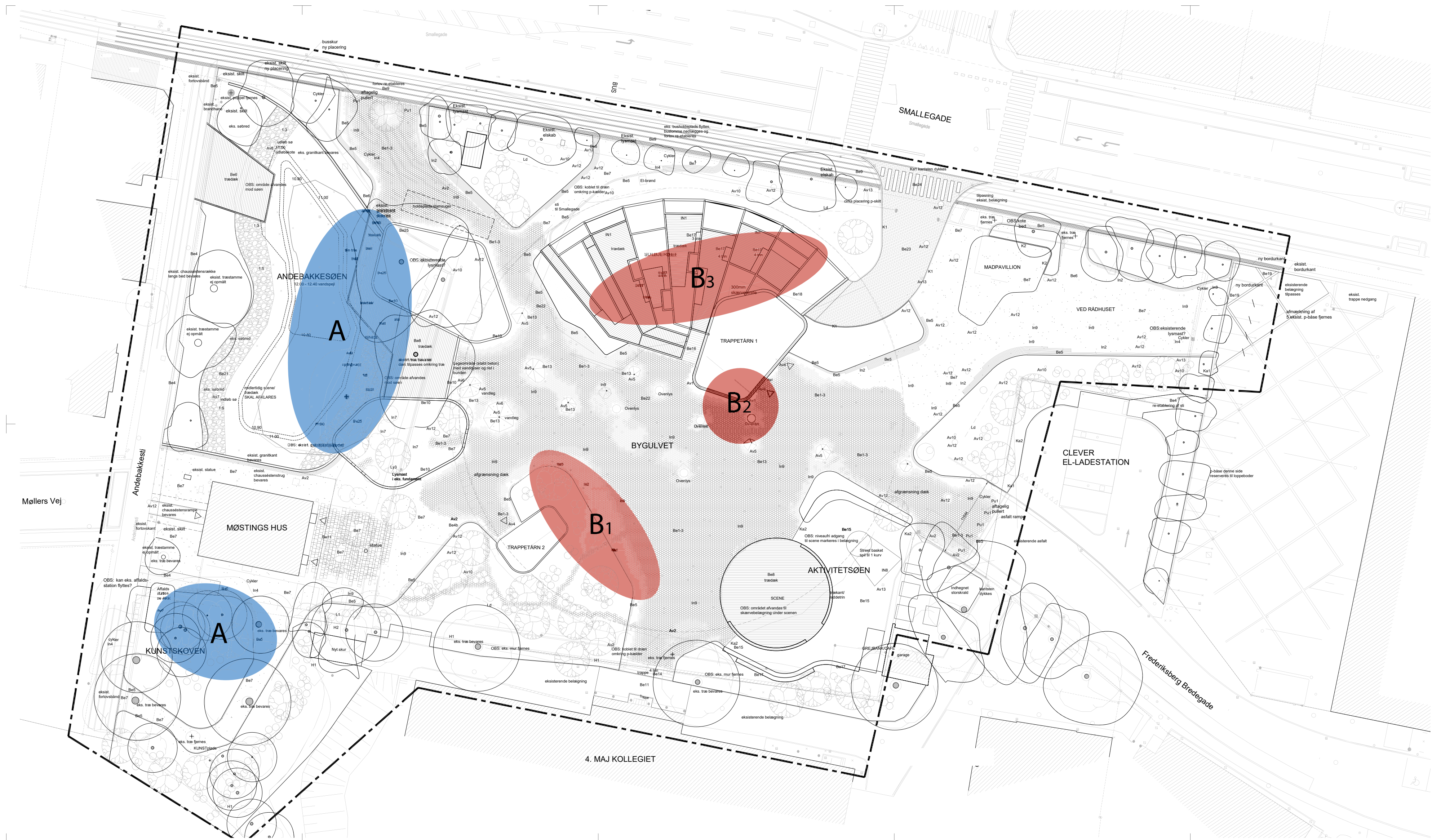
Placering A:

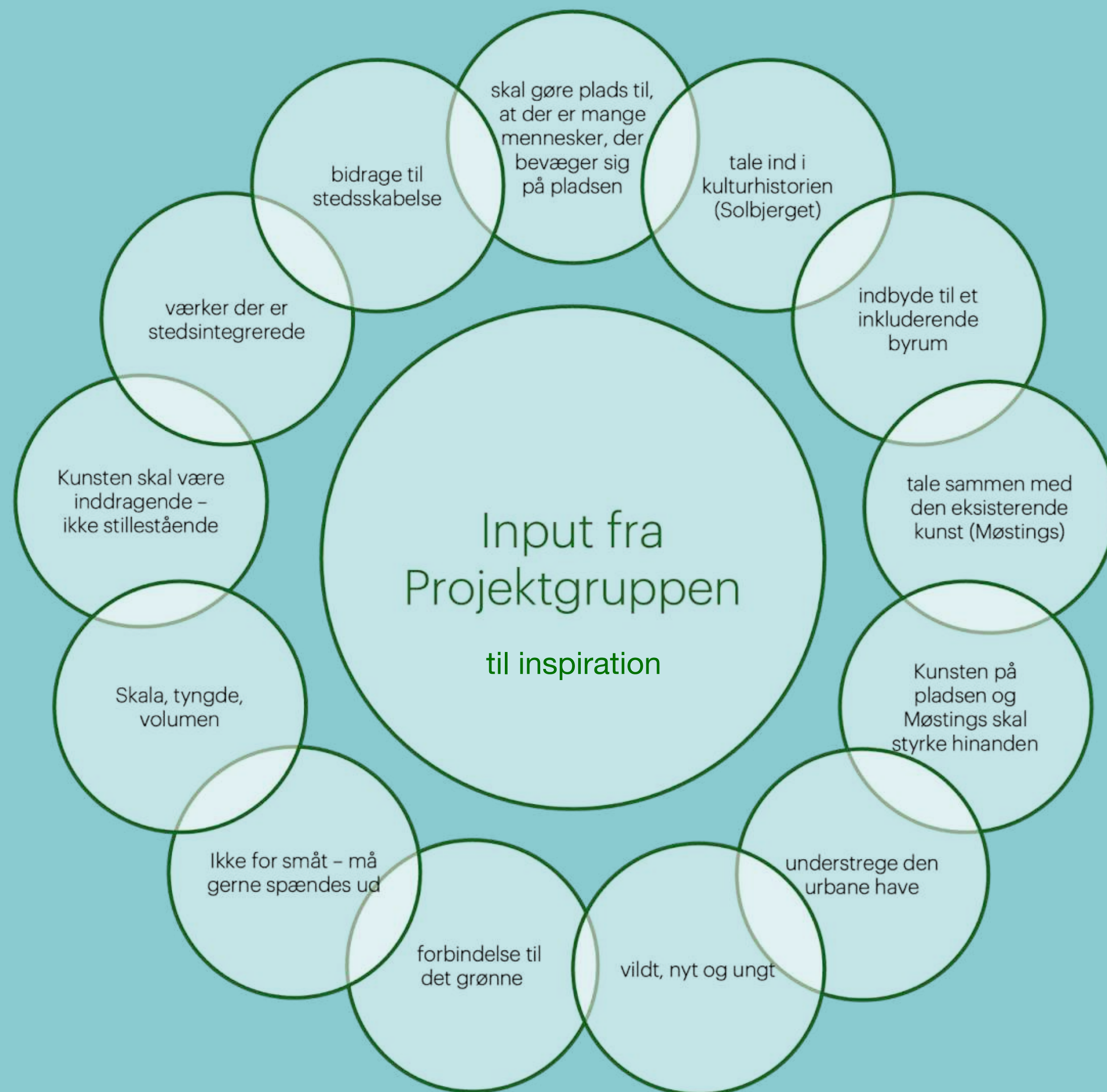
I eller omkring Andebakkesøen og det grønne areal bag Møstings ("Kunstkoven"): Området er udpeget af kunstudvalget som et samlet område for kunst. Placering A anses som en vigtig placering, da Andebakkesøen kan ses både fra pladsen og fra Smallegade. Kunsten vil samtidig kunne skabe en stedsmarkør for Møstings.

Bag Møstings kan det grønne areal, som en lille rolig oase mellem den åbne plads og Frederiksberg Have, indbyde til ro og fordybelse, dertil byde på kunstneriske oplevelser i et lille stykke bynatur.

Placering B (1-3):

Trappetårn 2, evt. i dialog med trappetårn 1 på modsatte side af bygulvet og evt. på Solbjerget: Området omkring trappetårn 2 består af buske med spiselige bær. Der ønskes et værk her, men kunstudvalget ser gerne et værkgreb, der skaber en dialog mellem de to trappetårne, som er centralt placeret på pladsen. For besøgende, der benytter parkeringskælderen, starter oplevelsen af pladsen ved de to trappetårne, og bygulvet mellem de to trappetårne kan dermed opleves stort og åbent. Kunstneriske oplevelser ved placering B (1-3) kan byde gæster velkommen, og samtidig skabe en mulighed for at binde pladsen mere sammen. Herudover kan kunstneren vælge at indtage en placering på Solbjerget, i umiddelbar nærhed af trappetårn 1, så der er noget at gå på opdagelse i for store og små, i samspil med trappetårnets insekthoteller og beplantning.

Projektgruppen består af medarbejdere og chefer fra By-, Kultur- og Miljøforvaltningen.

Projektgruppen mødtes i juni 2024 og gav input til hvad kunsten til John Winthers Plads kunne integrere. Alle bidrag er tænkt som inspiration til kunstudvalgets arbejde og til de udvalgte kunstnere.

Udvælgelse af kunst

For at sikre høj kunstnerisk kvalitet på John Winthers Plads, er der en række kriterier, som gerne ses overvejet og inkluderet i de kunstværker, der realiseres:

Konceptuelt – Er der et gennemtænkt koncept, der relaterer sig til f.eks. en problematik eller særkende i samtiden? Eller lokalt på Frederiksberg? Eller personligt for kunstneren eller til samtidskunst generelt? Eller har værket en fortælling, der bringer betragteren et nyt sted hen i mødet med værket?

Ambitionsniveau – Har værket et kunstnerisk ambitionsniveau, som svarer til det ønskede i kunstprogrammet og til øvrig kunst på Frederiksberg?

Variation – Tilføjer udsmykningen en ny dimension til offentlig kunst i Frederiksberg Kommune?

Nyskabende – Ses kunstneren i en ny sammenhæng? Udfordrer kunstneren sin egen praksis og kan forholde sig aktivt til den specifikke opgave?

Synlighed – Er kunstværket til glæde for de mange?

Materialer – Projekter skal ikke til- eller fravælges ud fra en materialevurdering, men der skal indgås en dialog med kunstneren, som sikrer, at værket realiseres i holdbare materialer, tilpasset det danske klima, det offentlige rum og den specifikke placering.

Placering – Er værket stedsspecifikt, så det giver mening til stedet, og spiller sammen med omgivelserne, samtidig med at det har tilstrækkelig gennemslagskraft?

Kunstens temaer til John Winthers Plads

Kunstudvalget har besluttet, at kunstnerne er frit stillet i forhold til at integrere et specifikt tema i værkerne. Frederiksbergs kulturhistorie og de temaer, som knytter sig til stedet og pladsen, både historisk og i det nuværende byrum, skal derfor ses som mulig inspiration.

Et værk kan indeholde flere lokale temaer, som bør indgå i samspil med kunstnerens individuelle tilgang, tematikker og materialer. Det anbefales, at kunsten er stedsspecifik, dvs. at den skabes specifikt til den pågældende placering og forholder sig til betydningen af placeringen.

Placering A: I eller omkring Andebakkesøen samt det grønne område bag Møstings. Pladsen samler regnvand fra de omkringliggende områder og har regnvandsmagasiner placeret under pladsen, og i Andebakkesøen er der overløb fra Frederiksberg Have. Vores tids udfordringer med for meget eller for lidt vand, kan knytte mange fortællinger til denne placering, ligesom urban natur eller Andebakkesøens placering ved Møsting kunne sættes i spil.

Herudover kunne det grønne område bag Møstings integrere temaer omkring natur, vækst, urban natur, kontemplation, osv.

Placering B: Kunst til denne centrale placering på pladsen kan være med til at skabe et stærkt kendetegn for John Winthers Plads. Hertil kan knyttes de særlige betydninger, det centrale rum på pladsen har, eller der kan arbejdes med en særlig vinkel, kulturhistorien (Solbjerg Landsby), eller andet.

Solbjerget har mange oplagte temaer, så som urban natur, bevægelse, områdets kulturhistorie og de frederiksbergske forhaver, som knytter sig til udformningen af de mange trin.

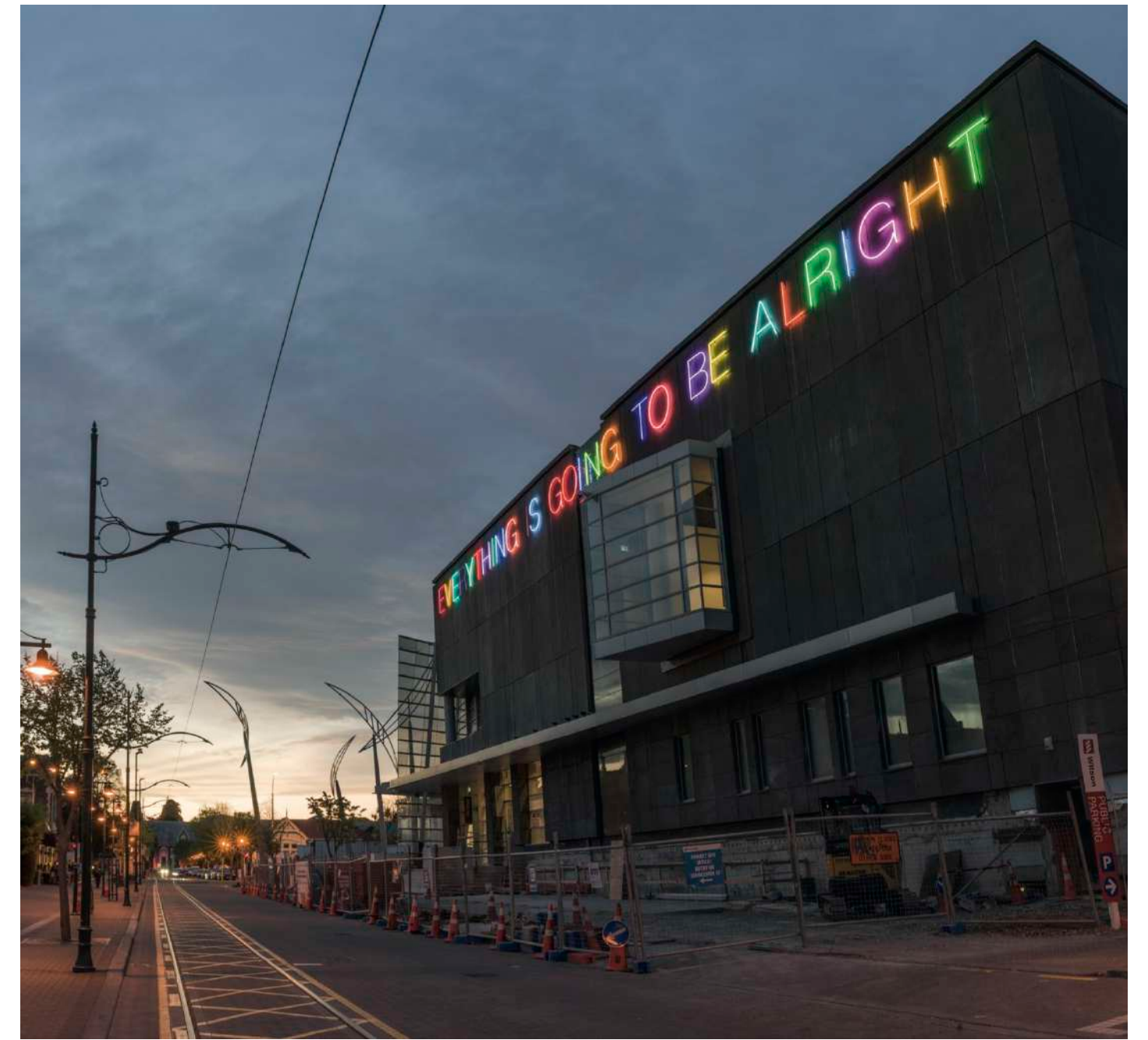
Monira Al Qadiri, Zephyr, 2022, West Bay Beach Front, Doha, Qatar.

Øverst: Pipilotti Rist, Tastende Lichter, 2020. Foto: Schweiz Tourismus / André Meier
Nederst: Olafur Eliasson, The New York City Waterfalls, 2008. Rochelle Steiner / Public Art Fund

Søren Hüttel, Viva, Deep Forest Land, Herning, 2021. Foto: Søren Hüttel (huttel.org.)

Øverst: Nathalie Djurberg & Hans Bergs, In Dreams, Wanås, 2016.
Nederst: Martin Creed, Work no. 2314, 2015. Foto: Christchurch Art Gallery

Øverste venstre side: Pipilotti Rist, Hiplights (or Enlighted Hips), Louisiana Skulpturpark, 2019. Foto: Kim Hansen
 Nederste venstre side: Kåre Frang, Alt kan ske... Fra udstillingen Sammenbrud, Udstillingsstedet Ved skoven, 2024. Foto: Malle Madsen
 Denne side: Pamela Rosenkranz, Old Tree, High Line Plinth Commission, NY, 2023

Tidsplan og proces

a) Proces for udvælgelse af kunstnere:

På baggrund af politisk beslutning, november 2024, er der sammensat et kunstudvalg bestående af:

- Formand for Kultur- og Fritidsudvalget på Frederiksberg Lotte Kofoed (SF)
- Næstformand i Kultur- og Fritidsudvalget på Frederiksberg Nikolaj Bøgh (Konservative)
- Direktør for FrederiksbergMuseerne Christine Buhl Andersen (pr. 1. marts)
- Billedkunstner Torben Ribe
- Billedkunstner Martin Bigum

Ud over Kunstudvalget vil Kultur- og Fritidschef Camilla Jarltoft, Stadsgartner Stine Poulsen, Stadsarkitekt Claus Sivager og kulturkonsulent Caroline Marott Clausen deltage i møderne.

Kunstudvalget har beslutningskompetencen for projektet, så processen med at udvælge kunstnere, udarbejde en fondsstrategi og søge relevante fonde kan påbegyndes.

b) Finansiering:

Ud over de bevilliget 500.000 kr. er kunstrådgivning (CP) indeholdt i anlægsbudgettet t.o.m. fase 2.

c) Kommunikation og offentliggørelse:

Det er aftalt mellem Creator Projects og Frederiksberg Kommune, at kommunikation om projektet kan starte fra uge 23, 2025.

d) Overordnet tidsplan:

Projektet har været aktivt igang siden juni 2024 internt mellem forvaltning og kunstrådgiver og gennem politiske drøftelser.

2025

Feb.:	1. møde i Kunstudvalget (præsentation og drøftelse)
Mar.:	2. møde i Kunstudvalget (kunstnerne vælges). Kunstprogrammet vedtages.
Mar.:	Mobilisering, site-visits og introduktion til de valgte kunstnere
April.:	John Winthers Plads åbner
Apr:	Udarbejdelse af skitseforslag
Aug.:	Præsentation af skitseforslag
Sep.:	Fondsstrategi udarbejdes
Okt.:	Fondsansøgninger/finansiering påbegyndes

2026:

Jan.:	Fondsansøgninger/finansiering afsluttes
Maj:	Produktion og installering af værker
Sep.(ultimo):	Indvielse af kunst til John Winthers Plads

Organisation og metodisk tilgang til projektet

Det høje kunstneriske og professionelle niveau sikres i dialogen mellem det nedsatte kunstudvalg og de eksterne kunstrådgivere Creator Projects. Creator Projects har som kunstbureau stor erfaring med at rådgive om kunst i det offentlige rum, og dertil praktisk erfaring samt indsigt i de økonomiske og formelle vilkår for kunstprojekter.

Creator Projects bibringer processen den kunstfaglige viden og overblik, som kræves for at kvalificere og facilitere et kunstprojekt, ligesom de vil bistå i kunstudvalget med at få de udvalgte kunstnere engageret i projektet.

Fra start til slut understøtter kunstrådgiveren samarbejdet mellem parterne, og bidrager til at kunstens relevans for det pågældende sted og dets brugere er i fokus. Herudover kan Creator Projects være behjælpelige med en strategi for at finde den resterende finansiering.

Projektet bygger dermed på en ekspertdrevet metode, der inddrager kunstrådgivning i samarbejde med relevant faglighed fra Frederiksberg Kommune.

Ud fra research, site visits, workshops mv. har Creator Projects anbefalet tre placeringer på pladsen, hvor kunst bedst vil kunne gøre sig gældende.

Kunstudvalget har derefter besluttet at sammenlægge de tre placeringsmuligheder til to.

Kunstrådgiverens kuratoriske rådgivning bringes i spil ved, at der gives et bud på, hvilke kunstnere, der er relevante og kan varetage udsmykningsopgaverne. Efter præsentation af dette drøfter og beslutter kunstudvalget, hvem der vælges. Herefter kontakter Creator Projects de udvalgte kunstnere og sørger for det videre forløb med udarbejdelse af skitseforslag, som igen præsenteres og drøftes af kunstudvalget. Kunstudvalget har mulighed for at komme med eventuelle kommentarer til skitsen, hvorefter kunstrådgiveren går i dialog med kunstneren, indtil skitsen endelig vedtages af kunstudvalget.

Finansiering

Med en egenfinansiering på 500.000 kr. til kunstprojektet på John Winthers Plads har kommunen skabt mulighed for, at der sættes en proces i gang, hvor kunsten kan spille en vigtig rolle i oplevelsen af Frederiksbergs nye byrum. For at sikre denne ambition anbefaler Creator Projects derfor, at der søges fondsmidler til pladsen som et samlet integreret projekt.

Skulle der mod forventning ikke opnås tilstrækkelige midler til at indfri ambitionerne for kunsten, tilpasses planen, så den afspejler den tilstedeværende økonomi.

Formidling af projektet

Frederiksberg Kommunes høje prioritering af kunst på John Winthers Plads vidner om en fremtidssynet kommune, der sætter oplevelser og livskvalitet i højsædet. Foruden at være et projekt for Frederiksbergs borgere, har kunsten til John Winthers Plads også potentiale til at henvende sig til et bredere publikum uden for Frederiksbergs bygrænser. Det er derfor oplagt, at Frederiksberg Kommunes projekt på pladsen kommunikeres bredt.

Mulig Historie: Med beslutningen om, at der skal indtænkes kunst til John Winthers Plads, kan Frederiksberg Kommune styrke sin kunstneriske

identitet som et sted, der besidder en vertikal kunstakse. Fra de underjordiske kunstoplevelser hos museet Cisternerne og de nedgravede lydbrønde på Solbjerg Plads, op til gadeplan på John Winthers Plads og afslutningsvis i det Frederiksbergs luftlag med udsmykningen 'Balance of Time', der befinder sig på toppen af metrostation ved Frederiksberg Allé. Den vertikale kunstakse kan blive en særlig identitetsmarkør for Frederiksberg Kommune, der kan bidrage med at cementere kommunen, som en enestående kunstnerisk destination samtidig med, at kunsten på John Winthers Plads har en egen stærk identitet.

Vedligeholdelsesplan

Som formelle ejere af de nye kunstværker på pladsen er Frederiksberg Kommune ansvarlig for den efterfølgende drift, vedligeholdelse og kommunikation af værket.

I samarbejde med kunstrådgiver, kunstnerne og driftfolk udarbejdes en vedligeholdelsesplan for værkerne, så kommunen er klædt godt på til at overtage værkerne. Udarbejdelsen af en vedligeholdelsesplanen sker, når værkerne er implementeret og overdrages til Frederiksberg Kommune.

Områder for loppestande

Kort over loppemarked opstilling.
 Fra: Dispositionsforslag for Pladsen bag Frederiksberg Rådhus (PAFR)
 Udarbejdet af ETN Arkitekter

Pladsen under jorden, ledninger og regnvandsmagasiner

